

Sparemeteor på vej

Bragt i Uniavise, 1. oktober 2015

Af Ralf Hemmingsen, rektor og Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Kort inden sin afgang til Kasakhstan for at følge opsendelsen af rumraketten med danske Andreas Mogensen kunne uddannelses- og forskningsministeren meddele, at universiteterne ville blive underlagt en besparelse på uddannelse på næsten 8 % over fire år. Dette signal er på kant med hele den satsning på uddannelse og forskning, som alle regeringer siden 2001 hidtil har fastholdt. Enhver organisation, og derfor også et universitet, bør naturligvis løbende holde øje med, om midlerne bliver udnyttet effektivt. Men det er på den anden side heller ikke raketvidenskab, at en budgetreduktion, som kommer oven i den grønthøster, der allerede kører over bevillingerne, risikerer at reducere kvaliteten af kerneopgaverne. Når det er sagt, vil vi i sagens natur lægge os i selen for at afbøde konsekvenserne for uddannelserne og forskningen.

I skrivende stund ved vi ikke meget om det præcise omfang og indhold af besparelserne, da regeringen endnu ikke har fremlagt sit finanslovsforslag. Men det har fra starten stået klart, at der er et parlamentarisk flertal bag besparelserne. Heldigvis har flere partier og ministeren taget positivt imod vores udmelding om, at staten bør fjerne en række fordyrende barrierer. Eksempelvis kan staten lade KU få bygningssejle, fjerne nogle af de mest bureaukratiske elementer af studiefremdriftsreformen og nogle af de mange evalueringsregimer samt forenkle statslige regler for stillingsopslag. Der er ingen tvivl om, at en lettelse af det statslige generende bureaukrati vil kunne bringe os noget af vejen, og vi forventer, at politikerne nu da riget fattes penge, vil imødekomme de effektiviseringsforslag vi har (gen)fremsat. I cyperspace, nærmere betegnet på FACEBOOK (og på uniavisen.dk), kan man også læse om studerendes eksempler på KU-bureaukrati. Vi læser selvfølgelig med, og skal naturligvis vurdere op og ned på eksemplerne, men administrationen og ledelsen er altid klar til at se på og ændre procedurer, hvis der er bedre (og fortsat lovlige) måder. Med andre ord: KU skal også se på, om vi ikke selv kan afbureaukratisere.

Under alle omstændigheder står det tilbage, at vi rammes af en sparemeteor. For man kan ikke effektivisere sig til et tal med så mange nuller bag på. Når vi kommer til 2019, skal vi, ud fra det vi ved i dag, hente omkring 200 mio. kr. i budgettet alene på grund af den nævnte 8 % besparelse. Det er en hel del.

Udover dette er der tilmed en række sorte skyer i horisonten, som risikerer at gøre situationen værre: det er uklart, om taxameterløftet til humaniora og samfundsvidenskab får lov at fortsætte udover 2017. Derudover spøger den såkaldte omvendte fartbøde (op til 300 mio. kr. på KU), som blev indført som en del af studiefremdriftsreformen, og regeringsgrundlaget nævner en taxameterreform.

Det står altså klart, at der er en del ubekendte i ligningen, men også en tydelig indikation af, at økonomien bliver strammere, og at den budgetsikkerhed, som har været til gavn for ikke mindst forskningen ikke længere kan regnes for sikker. Det betyder, at vi nu og i den kommende tid skal drøfte KU's budget og de scenarier, som kan tegne sig. Bestyrelsen drøftede det indledningsvist for to uger siden, og samarbejdsudvalgene kommer også til at behandle temaet. Vi ved mere om størrelsen af den meteor, der har kurs mod universiteterne inden Folketinget åbner 6. oktober, men tyngdeloven bliver ikke ophævet, så en del af nedslaget kommer til at ramme os.